

FRÁSÖGN

af fundi stjórnarnefndar Evrópuráðsþingsins í Kiev 27. maí 2011

Af hálfu Íslandsdeildar Evrópuráðsþingsins sótti fundinn Mörður Árnason varaformaður, auk Kjartans Fjeldsted ritara. Helstu mál á dagskrá voru endurskoðun á landbúnaðarstefnu og fiskveiðistefnu Evrópusambandsins, möguleg skaðsemi rafsegulbylgna og áhrif þeirra á umhverfið, hlutverk smálána í uppbyggingu félagslegs hagkerfis, skaðsemi þungmálma og annarra málma fyrir heilsu manna, áhrif samstarfs Evrópusambandsins við ríki Austur-Evrópu á stjórnarhætti og hagþróun í austanverðri álfunni og forsetakosningarnar í Kasakstan.

Fundurinn hófst á ávarpi Volodímírs Lítvíns, forseta úkraínska þingsins, og því næst kynnti Kostjantín Grístsjenkó, utanríkisráðherra Úkraínu, helstu áhersluatriði úkraínsku formennskunnar í Evrópuráðinu, en hún hófst 11. maí sl. og stendur í hálf t. ári. Í máli hans kom fram að Úkraína mundi leggja áherslu á að standa vörð um réttindi barna, mannréttindi og réttarríki í samhengi lýðræðis og stöðugleika í Evrópu og stað- og svæðisbundið lýðræði. Í kjölfarið fóru fram skoðanaskipti milli forsætisnefndarinnar og utanríkisráðherrans um áherslur formennskunnar.

Að því búnu kynnti Júlía Líovotsjkína, skýrsluhöfundur framkvæmdastjórnarinnar, fundinum skýrslu sína um forsetakosningarnar í Kasakstan 3. apríl sl. þar sem sitjandi forseti, Núrsúltan Nasarbajev, fór með sigur af hólmi. Niðurstaða sendinefndar Evrópuráðsþingsins var sú að úrslit kosninganna endurspegluðu vilja kjósenda. Þó hefðu verið annmarkar á kosningunum, sérstaklega hvað varðar sjálfstæði fjölmiðla, og hvatti fundurinn yfirvöld í Kasakstan til að gera videigandi úrbætur hið fyrsta.

Mörður Árnason varaformaður tók til máls í umræðu um skýrslu um endurskoðun fiskveiðistefnu og landbúnaðarstefnu Evrópusambandsins (CAP og CFP). Í máli hans kom fram að endurskoðun á fiskveiðistefnu Íslands stæði nú yfir. Meðal þeirra atriða sem litið væri til á Íslandi væri eignarhald á kvóta og leiðir til að koma í veg fyrir að kvóti safnaðist á of fáar hendur. Við endurskoðun fiskveiðistefnu ESB væri mikilvægt að tryggja valddreifingu í greininni og að ákvarðanir sem teknar væru miðlægt takmörkuðust við almenna stefnumótun. Í kjölfarið kvaddi breski þingmaðurinn Christopher Chope sér hljóðs og sagði m.a. að Bretar sæju eftir því að hafa látið stjórn eigin fiskimiða af hendi við inngöngu í Evrópusambandið. Brottkast það sem viðgengist í lögsögu ESB væri hneisa en meginvandinn væri sá að kerfið tryggði ekki að það væri þeim í hag sem stunda fiskveiðar að vernda fiskstofnana. Norski þingmaðurinn Hákon Haugli tók undir það að brottkast væri alvarlegt vandamál í Evrópu og ályktunin hefði sterkara orðalag um það. Skýrsluhöfundur, Juha Korkeaoja, benti á að eyjar væru almennt betur í stakk búnar til að stjórna fiskveiðum sínum. Framseljanlegir kvótar væru hugsanleg framtíðarlausn, til að mynda í Eystrasalti, og Ísland og Noregur hugsanleg módel fyrir nýja fiskveiðistefnu ESB.

Því næst ræddi fundurinn skýrslu efnahagsnefndar um smálán. Í ályktun þingsins kemur fram að smálán geti auðveldað fólki að rífa sig upp úr atvinnuleysi og gerast sjálfstætt starfandi atvinnurekendur. Smálán gætu þannig stuðlað að hagvexti og haft í för með sér félagslega kosti og eru aðildarríkin hvött til að efla lagaumhverfi smálána og ryðja lagalegum og stjórnsýslulegum hindrunum úr vegi þess að notkun þeirra gæti aukist. Einnig er lagt til að aðildarríki veiti sprotafyrirtækjum undanþágu frá greiðslu til almannatrygginga og einfaldi skráningarreglur fyrir slík fyrirtæki.

Þá fóru fram umræður um áhrif samstarfs Evrópusambandsins við ríki Austur-Evrópu og áhrif þess á stjórnarfar og hagþróun í austanverðri álfunni. Um er að ræða samstarf Evrópusambandsins við Armeníu, Aserbaídsjan, Georgíu, Hvíta-Rússland, Moldóvu og Úkraínu í svokölluðu *Eastern Partnership* sem hleypt var af stokkunum á árinu 2009. Miðar samstarfið

að því að aðstoða fyrrnefnd ríki við að færast nær stöðlum ESB og Evrópuráðsins hvað varðar kosningar og dómsmál og stuðla að auknum efnahagslegum tengslum sambandsins og ríkjanna sex. Í ályktun þingsins er tilkomu samstarfsins fagnað sem mikilvægu tækifæri fyrir ríkin til að koma á nauðsynlegum umbótum. Þá eru stjórnvöld í ríkjunum sex hvött til að koma á skýrum aðskilnaði stjórn mála og viðskiptalífs, ráðast í aðgerðir til að tryggja frjálsa samkeppni innlendra og erlendra fyrirtækja, berjast gegn einokun og bæta viðskiptaumhverfið.

Umtalsverðar umræður urðu um skýrslu landbúnaðar- og umhverfisnefndar um mögulega skaðsemi rafsegulbylgna. Upprunalega hafði skýrsluhöfundur lagt til að banna ætti notkun farsíma í skólum með öllu en ýmsum þingmönnum þótti það of langt gengið. Varð niðurstaðan sú að hvetja ætti til þess að setja skýrar reglur um notkun barna á farsímum í skólum og að leitast við að nota frekar fastanet í stað þráðlauss aðgangs að internetinu í skólum. Í ályktun þingsins eru aðildarríkin einnig hvött til að gera ráðstafanir til að vernda börn og ungmenni gegn rafsegulbylgjum, en þau eru viðkvæmari fyrir hugsanlegri myndun heilaæxla af þeirra völdum. Endurskoða þyrfti vísindalegan grundvöll þeirrar ráðgjafar sem notast er við til að ákvarða heilsuverndarmörk vegna rafsegulbylgna. Meðan enn væri ekki að fullu ljóst hvaða áhrif rafsegulbylgjur hefðu á heilsu manna væri rétt að stjórnvöld í aðildarríkjum Evrópuráðsins hefðu allan vara á.

Loks ræddi fundurinn skýrslu um skaðsemi þungmálma og annarra málma fyrir heilsu manna. Í ályktun fundarins kemur fram að málmar eins og kadmíum, kvikasilfur og blý séu gjarnan orsök ýmissa krónískra kvilla. Þar sem borgararnir hefðu rétt á að lifa í heilsusamlegu umhverfi væri mikilvægt að aðildarríki Evrópuráðsins réðust í fyrirbyggjandi aðgerðir til að takmarka notkun slíkra málma í landbúnaði, iðnaði og heilbrigðiskerfinu til að minnka uppsöfnun þeirra í umhverfinu, fæðukeðjunni og í líkómum manna.

Eftirfarandi ályktanir og tilmæli voru samþykkt á fundinum:

- Ályktun 1812 um áhrif samstarfs Evrópusambandsins við ríki Austur-Evrópu á stjórnarfar og hagþróun í austanverðri álfunni.
- Ályktun 1813 um eflingu smálána í þágu félagslegra hagkerfa.
- Ályktun 1814 um umbætur á landbúnaðarstefnu og fiskveiðistefnu Evrópusambandsins.
- Ályktun 1815 um hugsanlega skaðsemi rafsegulbylgna og áhrif þeirra á umhverfið.
- Ályktun 1816 um skaðsemi þungmálma og annarra málma fyrir heilsu manna.
- Tilmæli 1960 um áhrif samstarfs Evrópusambandsins við ríki Austur-Evrópu á stjórnarfar og hagþróun í austanverðri álfunni.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar og á vefsvæðinu <http://assembly.coe.int>.